

KISTELEKefi

egészségfejlesztési iroda
a Kisteleki Kistérségben

TÁMOP-6.1.2/LHH/11-B-2012-0002

Háztartási balesetek és azok megelőzése

A háztartásokban előforduló balesetek száma minden fejlett országban igen magas, Magyarországon legalább évi negyedmillió otthoni baleset történik. Ezek a tények világossá teszik, hogy a háztartási balesetek megelőzése, a veszélyhelyzetek végiggondolása és kivédése az egyik legfontosabb feladat mindannyiunk számára.

A háztartási baleseteknek és sérüléseknek megszámlálhatatlan formája van. Aligha túlzunk, ha azt állítjuk, hogy amit csak el tudunk képzelni, az már előfordult.

Szinte minden veszélyforrást jelenthet. Ilyen az elzárt gyógyszeres doboz, a konnektor vagy egy egyszerű kés és gyufa. A gyerekek nagyok kíváncsiak, nincs veszélyérzetük és ügyetlenek. Sokszor próbálnak segítségünkre lenni az apró kezeikkel, és szeretnének bekapcsolódni a házmunkába.

Hiába a felnőttek szerető gondoskodása, minden családban előfordulnak balesetek. Fontos, hogy ezeket a helyzeteket jól kezeljük, mert a reakciónkon életek is múlhatnak. A háztartási balesetek nagy része megelőzhető, és egy kis odafigyeléssel megüszhatóak a komolyabb sérülések.

Általános teendők:

- Készüljünk fel az éles helyzetek kezelésére.
- Őrizzük meg ilyenkor is hidegvérünket!
- Koncentráljunk a feladatra, és akadályozzuk meg, hogy félelmeink eluralkodjanak rajtunk.
- Határozott fellépéssel keressük meg a baj forrását, és gondoljuk végig lépésről lépésre a teendőket. A késlekedés nélkül meghozott döntésekkel és azonnali beavatkozással értékes időt nyerhetünk.
- A segélyhívó telefonszámokat tegyük jól látható helyre, és a gyerekeket is tanítsuk meg, hogyan kell mentőt hívni.

Mérgezéses balesetek

Ez a balesetfajta leginkább a 1-6 éves korosztályt veszélyezteti és az egyik leggyakrabban előforduló háztartási baleset. A mérgezésnek is több típusa van: gyógyszer, marószert vagy étel okozta mérgezésről beszélhetünk. A gyógyszerekre nem véletlenül írják rá, hogy azokat gyermekek elől gondosan el kell zárni. Amint megérti, beszéljünk vele erről, értessük meg vele, hogy miért lehetnek veszélyesek a gyógyszerek. A marószerek okozta mérgezések is többnyire megelőzhetők, ha például a gyermek számára elérhetetlen helyen tároljuk ezeket a veszélyes vegyszereket, és szigorúan a saját, gyári dobozukban, csomagolásukban. (Ne töltsünk semmilyen háztartási vegyszert, veszélyes anyagot, készítményt üdítős vagy más megtévesztő dobozba).

Okozhatják:

- kozmetikai és tisztító szerek (csábító színes flakonú vegyi anyagok!)
- növények
- gyógyszerek, - halálos kimenetelű lehet: nyugtatók, paracetamol, aspirin félék, kábítószeres, altatók, szívgyógyszerek-,
- vegyszerek,
- asztma gyógyszerek,
- füstök, gázok, gőzök,
- alkohol.

Mérgezés tünetei:

- mindig gondoljunk mérgezésre, ha a gyermek állapota hirtelen omlik és görcs, tudatzavar, fura viselkedés jelentkezik,
- nagyon hirtelen alakul ki hányás, hasmenés, sokkos állapot, vérhányás,
- véres széklet,
- szokatlan szagú a gyermek lehelete,
- ruhafolt, maródás van a bőrön, nyálkahártyán.
- a lúg puha felmaródást, duzzadt nyálkahártyát okoz,
- a sav száraz, pörkös felmaródást okoz és nincs duzzanat,
- mérgek szaga érződik a gyermek leheletéből, hányadékából, vizeletéből,
- 1-5 éves korú a kis beteg.

Mérgezés - elsősegély: méreg eltávolítása, kimentés

- **Szemen keresztüli mérgezés:** minimum 15 percig tartó bőséges folyóvízzel való kimosás.
- **Bőrön át:** ruhák eltávolítása után folyóvizes szappanos lemosás (haj, köldök, körmök is!), ellenszert helyileg ne alkalmazzunk!
- **Szájon át:** eltávolítás (hánytatás, hashajtás), megkötés, közömbösítés aktív szénnel). Hánytatás csak orvosi felügyelettel, meleg vizes itatás, mechanikus ingerlés csak konzultáció után, mivel a hánytatás ellenjavallt maróanyaggal történő mérgezés esetén ill. ha a beteg kómás vagy görcsöl!
- **Gázmérgezés esetén** kimentés.

1. Sav vagy lúg mérgezés

Tünetei:

- Ha véletlenül savat vagy lúgot ivott a gyermek, kezdetben nagyon erős fájdalmat panaszol a szájban, garatban, a szegycsont mögött, esetleg a gyomortájékon.
- Hányinger, hányás jelentkezik.
- Légszomj léphet fel.
- Bőséges nyálfolyás.
- A szájban és garatban fehéres, felmaródott területeket látunk.
- A nyálkahártya erősen duzzadt, fellazult, vérbő.
- Gégevizenyő alakulhat ki súlyosabb esetben.

Kezelése:

Ha lehetséges, nagy mennyiségű folyadék itatása (tej, olaj, stb.). **Lúgmérgezés esetén** citrus-félék levének itatása, hígított (2%-os) ecet. **Savmérgezés esetén**

valamilyen savkötő, semlegesítő (csak 2 órán belül van értelme). Szódabikarbóna tilos! Hánytatás tilos!

2. Gyógyszermérgezés

Gyerekek esetében nem beszélhetünk szándékos gyógyszermérgezésről. Ők kíváncsiságból vagy figyelmetlenségből szednek be helytelen mennyiségű dózist. Ennek többnyire nincs szemtanúja. Nem szabad a gyerek számára elérhető helyen tárolni a gyógyszereket. A nagyszülőknél legyünk fokozottabban óvatosak.

Tünetei:

- hányás, légzési nehézség,
- eszméletlenség és rángógörcs.

Teendők:

- Éber mérgezettnél próbáljuk meg a hánytatást és itassunk, a gyerekekkel meleg vizet,
- Mérgezés gyanúja esetén azonnal forduljunk orvoshoz.
- Jó, ha nálunk van az az anyag, amely a mérgezést okozta. Ha tehetjük, vigyünk magunkkal belőle, (ha csak a dobozát is), nem elég megjegyezni a nevét.
- Minél előbb történik meg a gyomormosás, annál inkább csökkenthető a felszívódás.

- Ha tudjuk, hogy lenyelt valamilyen mérgező bogyót vagy nagy mennyiségű gyógyszert, már az orvos érkezése előtt mi is hánytathatjuk.
- Eszméletlen vagy hányó gyereket sose fektessünk hanyatt, s ne ültessünk fel, mert a hányástól is megfulladhat. Stabil oldalfekvésbe kell helyezni, amíg orvosi ellátást nem kap.

3. Égés, forrázás

Ezeknek az eseteknek a jelentős részét megelőzhetjük, de ha megtörténik a baj, elsősorban a veszélyt kell elhárítanunk.

Teendők:

- Az otthoni ellátást hűtéssel lehet megoldani.
- A sérült bőrre engedjük hideg vizet legalább 20 percig,
- majd steril fedőkötéssel akadályozzuk meg a fertőzések kialakulását.
- Az égés fokozatától és a sérülés nagyságától függ, hogy szükséges-e mentőt hívunk.
- Nem szabad a sebre semmit szórni.

4. Félrenyelés, lenyelt tárgy a légútban

Ez a veszély főleg a három éves kor alatti gyerekeket érinti, de érdemes erre a helyzetre a nagyobbaknál is felkészülni. Ha nincs szemtanúja a tárgy lenyelésének, akkor a hirtelen kezdetű köhögés és fulladás tünete alapján következtethetünk erre.

Teendők:

- Ha még tud a gyerek hangot kiadni, akkor hatásos lehet a köhögés.
- Súlyosabb esetben hívjunk mentőt,
- Eszméletlen gyereknél próbáljuk ujjunkkal eltávolítani a légútból az idegen tárgyat.
- A mellkas kompresszió is hozhat pozitív eredményt.
- A hiedelmekkel ellentétben nem szabad ilyenkor fejfelé lóbálni a gyereket, vagy a filmekből látott házi gégemetszést alkalmazni.

5. Állatharapás

Szülői felügyelet nélkül lehetőleg ne hagyjuk gyerekünket állat társaságában. Tanítsuk meg neki, hogyan bánjon a házi állatokkal.

Teendők:

- Sérülés esetén tisztítsuk meg a sebet és fertőtlenítsük.
- Erős vérzésnél szorítsunk steril gézt a sérülésre és alkalmazzunk nyomókötetést.
- Ha nincs az állat beoltva, menjünk orvoshoz.
- Ha a seb túl nagy vagy arcon, nyakon, kézen és ízületek közelében található, akkor is vegyük igénybe az orvosi segítséget.

Egyéb hasznos információk

1. A sütés és főzés során lehetőség szerint nyissuk ki a konyhai ablakot, még akkor is, ha hideg tél van. Ez főleg akkor fontos, ha gáztűzhelyt használunk, hiszen a főzés során termelődő szén-dioxid túl nagy mennyiségben életveszélyes lehet. Lehetőség szerint teljesen nyitható ablak legyen a konyhában is.
2. A gázt, ha már nem használjuk, kapcsoljuk ki. Ugyan így a villanytűzhelyt is. Így nem csak az égési veszélyt akadályozzuk meg, de spórolhatunk az energiával is.

3. Az elektromos konyhai kisgépeket csúszásmentesen, száraz felületen használjuk.
4. A darálók, aprítók használata során nem szabad a munkafolyamatot kézzel gyorsítani (pl. darálóba nem toljuk az aprítanivalót kézzel).
5. Használat után a kisgépeket azonnal áramtalanítani kell. Kihúzásnál a gép csatlakozódugóját kell megfogni és kihúzni. A vezetéket megrántani nem szabad.
6. Gyerekek csak akkor segítsenek a konyhai feladatokban, ha már biztonsággal kezelik a kisgépeket, de akkor is kizárólag szülői felügyelet mellett.

7. Figyeljünk a konyha tisztaságára. A padlóra leeső ételdarabok, vagy lecsepegő folyadékok csúszás, és baleset veszélyesek.
8. A tűzhelyre helyezett nyeles edényeket úgy használjuk, hogy a nyele ne lógjon túl a tűzhely szélénél. A kilógó nyelekbe beleütközhetünk, és könnyen leforrázhatjuk magunkat.
9. A fedővel ellátott edényeket óvatosan emeljük le. Legjobb, ha csak résnyire emeljük fel egy oldalon, közben a fejünket eltartjuk a felcsapó gőz irányától. Praktikus, ha üvegfedővel ellátott edényekben és

lábosokban főzünk, hiszen így folyamatosan szemmel tarthatjuk a készülő ételt, és nem kell pánikszerűen emelgetni a fedőt.

10. A magas fokra felhevült tepsikhez és edényekhez sütőkesztyűvel nyúlunk csak, így elkerülhető a kéz megégése, felhólyagosodása.

További praktikus tanács, hogy az étel mennyiségének megfelelő méretű lábosokat használjunk. A túl nagy lábosokban tovább tart a kis mennyiségű étel elkészítése. Gáztűzhely esetében a gázláng ne érjen túl lehetőség szerint az edény oldalán, mert így már a levegőt is melegíti, nem csak az ételt.

Vigyázzunk magunkra, vigyázzunk a környezetünkben élőkre!

Kisteleki Téségi Egészségfejlesztési iroda

6760 Kistelek, Kossuth u. 19.

www.efi.kistelekmed.hu

62/258-455

Nyitvatartási idő:

Hétfő: 9:00-16:00

Kedd: 9:00-16:00

Szerda: 9:00-16:00

Csütörtök: 9:00-16:00

Péntek: 9:00-13:00